Hukuk Bölümü 2007/551 E., 2008/106 K.

"İçtihat Metni"

Davacı: A. K. B.

Vekilleri: Av. R. Y. - Av. H. Y.

Davalı: Bağcılar Belediye Başkanlığı

Vekili: Av. O. E.

Davacı vekili, davacının Bağcılar İlçesinde bulunan 16 pafta, 1669 parsel sayılı taşınmazda 155/4260 hisse oranında tapu sahibi olduğunu, taşınmazın şuyulandırma çalışması sonucu almış olduğu yeni pafta parsel numarasının 244DT1A pafta, 500 ada olarak düzenlendiğini, davalı Belediyenin söz konusu taşınmaz ile ilgili olarak yapmış olduğu şuyulandırma çalışması sonucunda davacının hissesine isabet eden bölümün yola terk edildiğini, davacının söz konusu parseldeki tapu miktarının 155 m2 olup, iş bu hissenin tamamının şuyulandırma cetvelinde yola terk şeklinde düzenlenmesine rağmen, davacı tarafına noter kanalıyla herhangi bir tebligatta bulunulmadığı gibi, taşınmazın bedelinin dava tarihine kadar da ödenmediğini ileri sürerek davacıya ait taşınmaza yapılan el atmanın tespitine, kamulaştırmasız el atılan taşınmazın 7.000.-YTL'den bedele dönüştürülerek davalı idareden tahsiline, dava tarihinden itibaren kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faize hükmedilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekili, cevap dilekçesinde görev itirazında bulunmuştur.

BAKIRKÖY 10. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 24.10.2007 gün ve E:2007/219 sayı ile, Mahkemeleri görevli olduğundan davalı vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı idare vekilince, süresinde verilen dilekçe ile, idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dilekçe ve dava dosyası Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI : Davacının özel ifraz ve imar uygulaması sonucu yola terk edilen 155 m2'lik taşınmazının bedelinin tahsili ve el atmanın tesbiti istemiyle Bakırköy 10. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2007/219 Esas sayısında kayıtlı olarak açılan davada, davanın görüm ve çözümünün idari yargının görevine girdiği ileri sürülerek davalı idarece görev itirazında bulunulduğu ve itirazın reddi üzerine olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasının istenildiği, 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanunun, 3290 sayılı Kanunun 4. maddesi ile değişik 10. maddesinin (C) bendinde, "imar mevzuatına aykırı bina yapılmış, hisseli arsa ve araziler veya özel parselasyona dayalı arazilerde, imar adası veya parseli olabilecek büyüklükteki alanlarda, binalı veya binasız arsa ve arazileri birbirleriyle, yol fazlalarıyla veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerle birleştirmeye, bunları yeniden ada ve parsellere ayırmaya, yapıları yeniden doğan imar ada veya parseli içinde kalanları yapı sahiplerine, yapı olmayanları diğer hisse sahiplerine müstakil veya hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre vermeye, bunlar adına tescil ettirmeye ve tescil işlemi dışında kalanların hisselerini 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na göre tespit edilecek bedeli peşin ödenmek veya parsel sahipleri aleyhine kanuni ipotek tesis edilerek, tapu sicilinden terkin ettirmeye belediye veya valilikler resen yetkilidir..." hükmüne yer verildiği, dosyanın incelenmesinden, İstanbul İli, Bağcılar İlçesi, 4260 m2 alanlı, 16 pafta, 1669 sayılı parselin özel ifrazında davacının hissesine isabet eden 155 m2 alanın yola terk edildiği, 2981/3290 sayılı Yasalar uyarınca yapılan imar uygulaması sonucunda da sözü edilen hissenin yola terk olarak alındığı, bu konuda tebligat yapılmadığı ve bedelin ödenmediği ileri sürülerek anılan taşınmaz bedelinin tahsili ve el atmanın tesbiti istemiyle dava açıldığının anlaşıldığı, uyuşmazlığın, 16 pafta, 1669 kadastral parselde özel ifraz ve 2981/3290 sayılı Yasalara göre yapılan uygulama sonucu yola terk edilen taşınmaz bedelinin ödenmemesinden kaynaklandığı, dolayısıyla davanın konusunun, idarece kamu gücü kullanılarak tek yanlı biçimde özel ifrazda davacının 155/4260 hissesinin yola terk ettirilmesi işlemi ile uygulama işlemlerinden kaynaklanan zararın tazminine ilişkin bulunduğu, bunun ise, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1/b bendinde yer alan "idari eylem ve işlemlerden dolayı hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" niteliğini taşıdığı, bu durumda, özel ifraz ve 2981/3290 sayılı Yasalar uyarınca yapılan imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde idari yargı yerinde çözümlenmesinin icap ettiği, bu nedenle, davanın taşınmaz bedelinin tahsili kısmı yönünden 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI: Davacı Ali Kemal Bilgiseven tarafından davalı Bağcılar Belediye Başkanlığı aleyhine Bakırköy 10. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan 2007/219 Esas sayılı davada, Danıştay Başsavcılığı tarafından 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı, davacı vekili tarafından, müvekkillerinin hissedarı olduğu İstanbul İli, Bağcılar İlçesi, 16 pafta, 1669 sayılı 4260 m2 alanı bulunan parselin özel ifrazında davacının hissesine düşen 155 m2 yerin yola terk edildiği, tebligat yapılmadığı ve bedelinin ödenmediği belirtilerek el atmanın tesbiti ve bedelin ödenmesi istemiyle Asliye Hukuk Mahkemesine tazminat davası açıldığı, davalı idare tarafından görev itirazında bulunulduğu ve görev itirazının Mahkemece 24.10.2007 tarihinde reddedilmesi üzerine Danıştay Başsavcılığı tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığının anlaşıldığı, Anayasa'nın 125/son madde ve fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü bulunduğunun kurala bağlandığı, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince idari eylem ve işlemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılan tam yargı davalarının, idari dava türleri arasında sayıldığı, 3194 sayılı Yasa'nın 18. maddesinin 1. fıkrasında, imar hududu içinde bulunan binalı veya binasız arsa ve arazilerin malikleri veya diğer hak sahiplerinin muvafakati aranmaksızın birbirleri ile, yol fazlaları ile, kamu kurumlarına veya belediyelere ait bulunan yerlerle birleştirmeye, bunları yeniden imar planına uygun ada veya parsellere ayırmaya, müstakil, hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre hak sahiplerine dağıtmaya ve resen tescil işlemlerini yaptırmaya belediyelerin yetkili olduğunun kurala bağlandığı, imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davada, davacıya bir bedel ödenip ödenmeyeceği hususunun imar mevzuatı hükümlerine göre incelenerek bir sonuca varılması gerekeceğinden ve yasa ile kendisine verilen kamusal yetkilere dayanan belediyenin, imar düzenlemesi kapsamında tesis ettiği re'sen ve tek yanlı nitelik taşıyan uygulama işlemlerinden doğan uyuşmazlığın, dayanağı olan imar mevzuatı hükümlerine göre görüm ve çözümünün idare hukuku kurallarına göre idari yargı yerinde yapılması gerektiği, bu nedenle, Danıştay Başsavcılığı'nın 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi gereğince yapmış olduğu başvurunun kabulü ile Asliye Hukuk Mahkemesinin görevlilik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Erdoğan BUYURGAN, Habibe ÜNAL, O.Cem ERBÜK, Serdar AKSOY ve Coşkun GÜNGÖR'ün katılımlarıyla yapılan 07.04.2008 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idare vekilinin anılan Yasanın 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcılığı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacıya ait taşınmazın şuyulandırma cetvelinde yola terk şeklinde düzenlenmesine rağmen herhangi bir tebligatta bulunulmadığı gibi, taşınmazın bedelinin dava tarihine kadar da ödenmediği ileri sürülerek taşınmaza yapılan el atmanın tespitine, kamulaştırmasız el atılan taşınmazın 7.000.-YTL'den bedele dönüştürülerek davalı idareden tahsiline, dava tarihinden itibaren kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faize hükmedilmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

24.2.1984 gün ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun'un 22/5/1986 gün ve 3290 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile değişik 10. maddesinin (c) bendinde, "İmar mevzuatına aykırı bina yapılmış, hisseli arsa ve araziler veya özel parselasyona dayalı arazilerde, imar adası veya parseli olabilecek büyüklükteki alanlarda, binalı veya binasız arsa ve arazileri birbirleriyle, yol fazlalarıyla veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerle birleştirmeye bunları yeniden ada ve parsellere ayırmaya, yapılara yeniden doğan imar ada veya parseli içinde kalanları yapı sahiplerine, yapı olmayanları diğer hisse sahiplerine müstakil veya hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre vermeye, bunlar adına tescil ettirmeye ve tescil işlemi dışında kalanların hisselerini 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa göre tespit edilecek bedeli peşin ödenmek veya parsel sahipleri aleyhine kanuni ipotek tesis edilerek, tapu sicilinden terkin ettirmeye belediye veya valilikler resen yetkilidir…

…" hükmü yer almıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlığını taşıyan 2. maddesinin 1. fıkrasında(Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) ise, "İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Ana.Mah.nin 21/9/1995 tarih ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000 - 4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, İstanbul İli, Bağcılar İlçesi, Bağcılar Köyü, 16 pafta, 1669 parsel sayılı gayrimenkulün özel ifrazında davacının hissesine isabet eden 155 m2 alanın yola terk edildiği, 2981/3290 sayılı Yasalar uyarınca yapılan imar uygulaması sonucunda da sözü edilen hissenin yola terk olarak alındığı, davanın da, taşınmazın şuyulandırma cetvelinde yola terk şeklinde düzenlenmesine rağmen herhangi bir tebligatta bulunulmadığı gibi, taşınmazın bedelinin dava tarihine kadar da ödenmediği ileri sürülerek taşınmaza yapılan el atmanın tespitine, kamulaştırmasız el atılan taşınmazın 7.000.-YTL'den bedele dönüştürülerek davalı idareden tahsiline, dava tarihinden itibaren kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faize hükmedilmesine karar verilmesi istemiyle açıldığı anlaşılmıştır.

Buna göre, uyuşmazlığın, 16 pafta, 1669 parselde özel ifraz ve 2981/3290 sayılı Yasalara göre yapılan imar uygulaması sonucu yola terk edilen taşınmaz bedelinin ödenmemesinden kaynaklandığı açıktır.

Bu durumda, idarece kamu gücü kullanılarak tek yanlı biçimde özel ifrazda davacının 155/4260 hissesinin yola terk ettirilmesi işlemi ile uygulama işlemlerinden kaynaklanan zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile Asliye Hukuk Mahkemesinin görevlilik kararının davanın taşınmaz bedelinin tahsiline ilişkin kısmı yönünden kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bakırköy 10. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 24.10.2007 gün ve E:2007/219 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ davanın taşınmaz bedelinin tahsiline ilişkin kısmı yönünden KALDIRILMASINA, 07.04.2008 gününde Üyeler Mahmut BİLGEN ile Erdoğan BUYURGAN'ın KARŞI OYLARI ve OYÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

KARŞI OY

Şuyulandırma sonucu yola terk olarak gösterilen ancak bedeli ödenmeyen taşınmazın bedelinin tahsili istemi ile Bakırköy 10. Asliye Hukuk Mahkemesine açılan davada idarece görev itirazında bulunulmuş, mahkemece görev itirazının reddine karar verilmiş idare vekilince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması için başvuruda bulunulmuş 2247 sayılı Yasanın 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılmıştır.

Dava; imar uygulaması sırasında yapılan şuyulandırma sonucu yol olarak el atılan (yolda kalan) taşınmazın bedelinin tahsili istemine ilişkindir.

Olayımızdaki Hukuki İhtilaf Kamulaştırmasız el atma niteliğindedir.

Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 16.05.1956 gün 1-6 sayılı kararı ile kamulaştırmasız el atma davalarında;

Kamulaştırma Kanunun taşınmazın değerinin biçilmesi için tespit ettiği değer biçme yönteminin, uygulanacağı belirtilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunun 17/son maddesi İmar uygulaması sırasında şuyulandırılan yerlerin, kamulaştırmadan artan ve işe yaramaz hale gelen bölümlerin bedellerinin takdirlerinin ve bu bedellere itiraz şekillerinin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunun hükümlerine göre yapılacağı ilkesini getirmiştir.

Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin yerleşik içtihatları da bu yöndedir.(07.10.2004 gün 2004/7223-9608, 15.09.2004 gün 2004/4985-8351, 15.11.2005 gün 2005/9173-12155, 01.05.2006 gün 2006/2677-5324, 18.09.2007 gün 2007/8484-9847)

Açıklanan nedenlerle Adli Yargının görevli olduğu kabul edilerek ilgili Asliye Hukuk Mahkemesince Kamulaştırma Kanunu Hükümlerine göre inceleme ve işlem yapılarak çekişmenin çözümlendirilmesi gerektiği düşüncesi ile çoğunluk görüşüne katılmamaktayız.07.04.2008